

Türk Tıp Tarihi Arkivi

Cilt 2. No. 6. 1937

(Hüzün) ün Mahiyet ve Sebepleri

Ibni Sina

(Hüzün) [1], Nefsani bir elemdir ki sevilen şeyleri bitirmek ve kaybetmekden, aranılan ve istenilen şeyleri bulamamak ve elde edemeden ileri gelir. Hiç bir kimse yoktur ki bu sebeplerden yakayı sıyrabilmiş olsun. Çünkü sevdiği şeylerden bir şeyi bitirmemiş ve zayi etmemiş, veya aradığı ve istediği şeylerin hepsini elde etmiş hiç bir kimse bulunamaz. Zira insanın şu alemdeki sevdiği şeylerin hepsi zevale ve bozulmağa maruzdur. Ve hiç birisi sabit değildir. Dünyaya aid matlubatı da yine böyledir. Onlardan sevdiği şeyler gibi zeval ve fesada maruzdur. Çünkü insanın dünyevi matlubatı her halde fani ve zail olan şeylerdir. Amma sabit ve daim olan (Umuru akliye)ye gelince ; o hiç bir vakit bitirilmez, gayib ve zayi olmaz. Zira (Umuru akliye)yi gashedecek ne bir elem vardır ve ne de ona bir Afet arız olabilir. Lâkin herkesin alakadar olduğu Umuru dünyeviye (Umuru akliye)nin hilafıdır ki onu korumak olmaz. Bozulmasından, zevalinden, değişmesinden emin olunmaz.

İmdi kendisine (hüzün) arız olmamasını isteyen kimse şunu yapmalıdır :

Dünyaya aid sevdiği ve dünyaya aid aradığı ve istediği şeyleri olduğu gibi zevale mahkûm ve bozulmağa müstaid ve merhun olarak tasavvur etmek ve bunların tabî'lerinde olmayan sebat, beka, ve devam gibi vasıfları bunlardan beklememek ve aramak ve belki mahubât ve matlubatının peşinde iken onların tebdilini, intikal ve kuvvetlerini görünce isti'zam etmemek ve çok görmemek.

İşte bu halet kendisinde tahakkuk eden kimse sevdiğini bitirmek ve kaybetmekden mahzun aradığını ve istediğini elde edememekden mağmum olmaz. Belki sevdiği ve istediği şeyleri hacet miktarı alır. Ve onları zayi ettiği ve bulamadığı zaman de müteselli olur.

[1] (Hüzün) kelimesinin mukabili Öz dilimizde (Tasa)dır.

çat éloge, il est écrit qu'Ibni Sina aurait pu être son pharmacien. Cependant ceci peut être écrit pour l'un des grands maîtres comme Ibni Sina. Il est intéressant que cela se trouve ajouté au Canon.

Eski Türklerde Dişçilik

M. Ş. Yalrkaya [*]

Semerkind'li Şerif Hasan dedi ki :

— Ben bu diyarda bulunuyorken bir gün dişim ağrıdı. Hatalılardan bir dişçiye müracaat ettim. Eli ile ağrıyan dişimden çürümüş olan kısmı aldı. Ve onun yerine başka bir diş parçası koydu. Ve bunun üzerine bir yağ sürerek o gün su içmememi tavsiye etti. Bunun eklediği kısım tabii denilecek kadar sağlam ve güzel oldu. Yalnız ikisinin rengi birbirini tutmuyor idi.

Quelques mots sur l'Odontologie chez les anciens turcs

M. Ş. Yalrkaya

Şerif Hasan de Semerkand dit :

— Pendant que je me trouvais dans ce pays, j'eus un jour mal aux dents. Je m'adressai à un dentiste.

Il enleva avec sa main la partie cariée de la dent qui me faisait mal et la remplaça avec un autre morceau de dent.

Il l'enduit ensuite d'huile et me conseilla de ne pas boire d'eau pendant toute la journée. La partie qu'il ajouta fut tellement solide qu'il eut dit qu'elle était naturelle. Seulement sa couleur ne se concordait pas avec la dent.

[*] Ülkü No. 48. 1937.